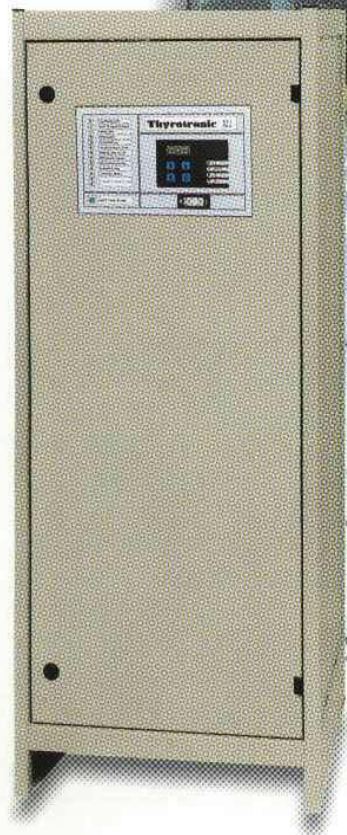
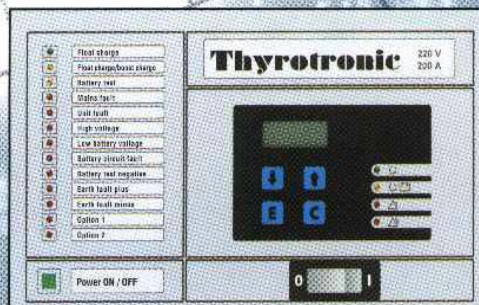

ENERGOINVEST

Sistemi upravljanja energijom

ISPRAVLJAČI ZA STACIONARNE AKUMULATORSKE BATERIJE

Standardni *Thyrotronic* tiristorski ispravljači

Opšte

U svim oblastima industrije i javnog života povećava se broj potrošača električne energije koji moraju imati rezervno napajanje u slučaju ispada mrežnog napajanja. Kao rezervo napajanje se sve više koriste ispravljači sa paralelno priključenim akumulatorskim baterijama. Ovakav način priključenja ispravljača, potrošača i akumulatorske baterije se naziva «paralelan spoj u pripravnosti».

Akumulatorskim baterijama podržano napajanje istosmjernom strujom nalazi široku primjenu u području nadzora i upravljanja proizvodnim procesima, napajanju elektronskih uređaja u mjernoj, regulacionoj tehnici i tehnici prenosa i obrade podataka (telemetrija, telekomunikacije i radio sistemi)...itd.

Ispravljači koji se upotrebljavaju u sistemima za besprekidno napajanje istosmjernom strujom rade skoro bez iznimke sa reguliranom izlaznom karakteristikom (IU – karakteristika prema DIN 41773).

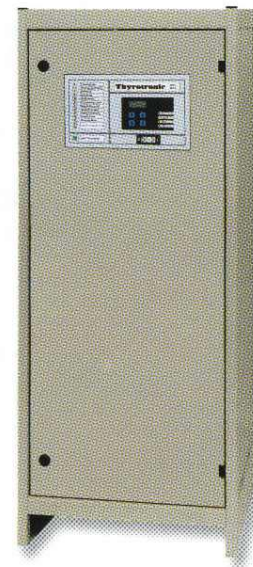
Pri tome se izlazni napon drži na postavljenoj

vrijednosti sa tačnošću od $\pm 0,5\%$ u području promjene nazivne struje ispravljača od 0% do 100%.

Toleriraju se promjene mrežnog napajanja od +10% do -15% i mrežne frekvencije od $\pm 5\%$.

Kao gomilišta električne energije koriste se, prema načinu i mjestu primjene, obične ili zaptivene bezodržavajuće olovne (Pb) akumulatorske baterije.

Nikl – kadmijumske (NiCd) baterije se upotrebljavaju u posebnim slučajevima.

Pogon

Olovne i nikl – kadmijumske baterije najduže traju ako se drže u napunjenom stanju. Ovo stanje se postiže tako što ispravljač preuzima napajanje potrošača i održavanje preporučenog napona na akumulatorskim baterijama.

Akumulatorske baterije preuzimaju napajanje potrošača samo u slučaju nestanka mrežnog napajanja ispravljača ili pri udarnom opterećenju koje su izazvali potrošači.

Postoje tri osnovna režima rada ispravljača u ovom sistemu:

- održavanje
- punjenje
- forsirano punjenje

«Održavanje» je režim rada ispravljača kada on napaja akumulatorsku bateriju i potrošače naponom održavanja (npr. 2.23 V/Č za olovne baterije).

Kod jako ispražnjene akumulatorske baterije ispravljač automatski prelazi u režim «punjenje». Tada radi sa strujnim ograničenjem u I - području IU – karakteristike, pri čemu je struja punjenja jednaka razlici struje ispravljača i struje potrošača.

Po dostizanju postavljenog napona punjenja akumulatorske baterije (npr. 2,35 V/Č za olovne baterije), ispravljač prelazi u područje punjenja stalnim naponom (U – područje). Kada struja punjenja padne ispod 80% struje ispravljača, on automatski prelazi u režim «održavanje».

Po dolasku u režim «održavanje» i dostizanju stanja napunjenosti, akumulatorska baterija uzima struju održavanja od 0,3mA do 1mA po 1 Ah baterijskog kapaciteta.

Forsirano punjenje se postiže ručnim prebacivanjem ispravljača iz režima «održavanje» u režim «forsirano punjenje» (npr. 2,4V/Č kod olovnih baterija).

Potrebni kapacitet akumulatorske baterije proizlazi iz potrebnog vremena «premošćenja» nestanka mrežnog napajanja. Ova vremena mogu biti različita u zavisnosti od vrste potrošača i stanja napojne mreže.

Tipične vrijednost su:	10 – 30	minuta za sisteme elektronske obrade podataka
	1 – 3	sata za bolnice i nužnu rasvjetu
	2 – 10	sati za telekomunikaciona postrojenja

Integrirane funkcije

Svi ispravljači imaju ugrađeni mikroprocesorski sistem za regulaciju, nadzor i signalizaciju sa slijedećim funkcijama:

■ Smetnja u mreži

U slučaju ispada mreže elektronski regulator se blokira, svijetli LED i aktivira se relej «*smetnja u mreži*». Poslije dolaska mrežnog napajanja ispravljač se automatski priključuje na mrežu.

■ Smetnja u uređaju

Nadzor nad naponom ispravljača i njegovom IU karakteristikom. Ako izlazni napon padne ispod postavljene vrijednosti od 2,1 V/Ć i izlazna struja ispod 90% nazivne struje ispravljača, aktivira se alarm «*smetnja u uređaju*». Odgovarajuća LED će zasvijetliti i aktivirat će se relej «*zbirna dojava greški*».

■ DC napon previsok

Ako izlazni napon, pod uticajem unutrašnjeg ili vanjskog uzroka, pređe podesivu graničnu vrijednost, blokirat će se impulsi i uređaj će se isključiti. Ova funkcija radi kao dinamička nadzorna funkcija sa automatskim resetom. Ako se prenapon pojavi 4 puta u roku od 30 sekundi, impulsi se trajno blokiraju i signalizira se «*DC napon previsok*».

■ Baterijski napon prenizak

Ako baterijski napon, za vrijeme pražnjenja akumulatorske baterije zbog nestanka mrežnog napajanja ili nekog drugog uzroka, padne ispod podesive vrijednosti (npr. 1,8 V/Ć), aktivirat će se signalizacija «*baterijski napon prenizak*».

■ Test strujnih krugova baterije

Baterijski strujni krugovi se periodično testiraju svakih 24 sata. Izlazni napon ispravljača se spusti, u trajanju od 5 sekundi, ispod 1,9 V/Ć što uzrokuje pražnjenje akumulatorske baterije. Istovremeno se provjerava baterijski napon. Ako je on iznad 1,9 V/Ć, baterijski strujni krugovi su ispravni. Međutim, ako padne ispod navedene vrijednosti svijetlit će LED «*test strujnog kruga baterije negativan*» i relej «*zbirna dojava greški*» će biti aktiviran.

■ Test stanja akumulatorske baterije

Za vrijeme testa baterije napon ispravljača se smanjuje i baterija se prazni slično kao kod testa strujnih krugova baterije. Međutim, za vrijeme ovog testa, akumulatorska baterija će biti pražnjena, u jednom podesivom vremenskom intervalu, sve do podesivog minimalnog napona. Vremenski interval i minimalni napon zavise o kapacitetu akumulatorske baterije i mogu se uzeti sa krivulje pražnjenja priključene baterije.

Ako za vrijeme testa posmatrane veličine padnu ispod postavljenih granica, zasvijetlit će LED «*baterijski test negativan*» i aktivirat će se relej «*zbirna dojava greški*».

Nakon ovog testa ispravljač se automatski vraća u režim punjenja ili održavanja.

■ Zemljospoj

Nadzorom nad zemljospojem provjerava se izolacija između izlaza ispravljača i zemlje. Plus i minus se mjere naizmjenično. Ako je otpor izolacije manji od podešene vrijednosti (podesivo od 100 kΩ do 1MΩ), zasvijetlit će LED «*zemljospoj +*» ili «*zemljospoj -*».

■ IxR kompenzacija

Sa IxR kompenzacijom je moguće nadomjestiti pad napona na provodnicima između ispravljača i akumulatorske baterije unošenjem dužine i poprečnog presjeka provodnika.

■ Režim forsiranog punjenja

U režim «*forsirano punjenje*» ispravljač je moguće prebaciti jedino ručno (izlazni napon izvan tolerancije!). U tom slučaju se automatski isključuje nadzor nad previsokim izlaznim naponom i nazivna struja ispravljača se smanjuje na 20% (podesivo 20%-30%). Ovakav način punjenja se odvija I–karakteristikom (strujno ograničenje) do dostizanja napona forsiranog punjenja.

Ispravljač se automatski vraća iz režima «*forsirano punjenje*» u režim «*punjenje*» poslije isteka postavljenog intervala (16 do 72 sata). Ovaj režim rada nije predviđen za bezodržavajuće baterije.

ISPRAVLJAČI ZA STACIONARNE AKUMULATORSKE BATERIJE

■ Temperaturno zavisna karakteristika održavanja

Karakteristika održavanja može biti temperaturno zavisna. Pri uključenoj temperaturnoj kompenzaciji, mora biti postavljena tačka početka njenog djelovanja (standardno 20 °C) i njen nagib (standardno 4mV/°K). U zavisnosti od temperature akumulatorske baterije ispravljač povećava ili smanjuje napon održavanja.

■ Mogućnost paralelnog rada

Moguć je paralelan rad više ispravljača. U tom slučaju je moguća među njima aktivna preraspodjela opterećenja od ±10% ako su međusobno povezani internom bus vezom.

■ Hardware-ski bazirano postavljanje zadanih vrijednosti napona i struje

I u slučaju ispada mikroprocesorske regulacije može se osigurati napajanje istosmjernom strujom

hardware-ski zadanim vrijednostima napona i struje.

■ Programibilna automatika punjenja

Ako baterijski napon, zbog nestanka mrežnog napajanja ili nekog drugog razloga padne toliko da nakon uključanja ispravljač više od 30 sekundi radi u strujnom ograničenju, automatski će preći u režim «punjenje». Nakon dostizanja napona punjenja i smanjenja struje na manje od 80% uključit će se vremenski član. Nakon isteka postavljenog vremena, ispravljač će automatski preći u režim «održavanje». Vrijeme kašnjenja se može postaviti od 0 do najviše 6 sati.

Kod bezodržavajućih akumulatorskih baterija napon ispravljača u režimu «punjenje» je jednak naponu u režimu «održavanje». Jednim vanjskim bezpotencijalnim kontaktom ili jednim čvrstim premošćenjem na regulatoru se može blokirati prelazak u režim «punjenje».

Standardna izvedba

Ispravljač Thyrotronic predstavlja mikroprocesorski kontrolirani uređaj za napajanje istosmjernom električnom energijom koji u potpunosti odgovara današnjem stepanu razvitka tehnike.

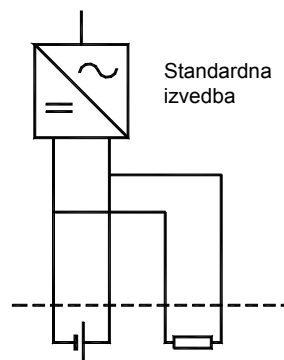
Preko mrežne preklopke i zaštite dovodi se mrežno napajanje na transformator. Njime se galvanski odvaja akumulatorska baterija od napojne mreže i prilagođava napon ispravljača naponu potrebnom akumulatorskim baterijama.

Jednofazni ili trofazni tiristorski mosni spoj pretvara naizmjenični napon u istosmjerni. Tiristorima upravlja mikroprocesorski upravljački regulator Thysat. Tako dobivenu istosmjernu struju «pegla» filter koji čine prigušnica i više paralelno priključenih elektrolitičkih kondenzatora (preostala valovitost ≤ 5% eff).

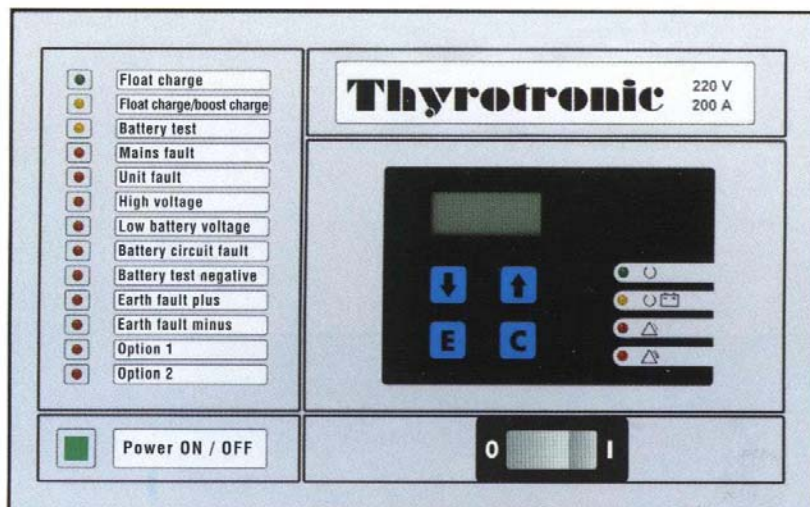
Postoje 3 bezpotencijalna izlazna releja za slijedeće alarme:

- smetnja u mreži
- zbirna dojava greški
- napon baterije prenizak

Kod ispravljača u standardnoj izvedbi napon na potrošačima je isti kao napon na akumulatorskoj bateriji (za bezodržavajuće akumulatorske baterije).

ISPRAVLJAČI ZA STACIONARNE AKUMULATORSKE BATERIJE

Prednja ploča sa integriranim programabilnim svjetlećim diodama (LED) pokazuje stanje ispravljača, displej sa tečnim kristalom (LCD) sa folijskim tipkalima pokazuje trenutni izlazni napon i struju i omogućava podešavanje određenih parametara programa. Svjetleće diode postavljene desno od tipkala nisu programabilne (pogon, baterijski pogon, alarm, hitni alarm).

Opcije

Ispravljač sa diodnim protuspojem

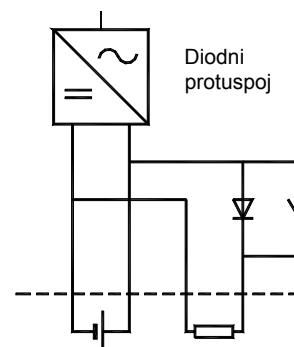
Napon na potrošačima se ograničava na željenu vrijednost za vrijeme punjenja akumulatorskih baterija automatskim ubacivanjem serijski spojenih dioda (za baterije kojima je potrebno održavanje i više režima rada: «*održavanje*», «*punjenje*»).

Ispravljač u zajedničkom elektroormaru sa akumulatorskim baterijama

Akumulatorske baterije manjeg kapaciteta ili napona mogu se smjestiti sa ispravljačem u zajednički elektroormar. Transportuju se odvojeno od ispravljača.

Releji za dodatne dojave

Kao opcija postoji i relejna kartica sa 7 bezpotencijalnih relejnih kontakata za dodatne dojave.

ISPRAVLJAČI ZA STACIONARNE AKUMULATORSKE BATERIJE

Izlazni napon	Izlazna struja	Mrežni napon	Mrežna struja	Mrežna snaga	Mrežni osigurač	Korisnost pri 100% opterećenju	Gubici pri 100% opterećenju	Dimenzije	Težina
[V DC]	[A DC]	[V AC]	[A AC]	kVA	[A]	%	[kW]	[mm]	[kg]
24	20	230	4,6	1,06	10	78	0,13	650x500x400	30
24	40	230	9,2	2,12	16	78	0,25	650x500x400	40
24	60	230	13,4	3,08	16	79	0,36	1200x600x400	60
24	80	230	16,5	3,80	20	79	0,48	1200x600x400	75
24	100	400	6,7	4,64	10	80	0,58	1500x600x600	150
24	125	400	8,3	5,74	16	80	0,72	1500x600x600	200
24	160	400	10,6	7,34	16	80	0,92	1500x600x600	240
24	200	400	13,3	9,20	16	81	1,09	1500x600x600	290
24	300	400	20,0	13,84	25	81	1,64	1500x600x600	400
24	400	400	26,4	18,27	32	82	2,07	1500x600x600	510
48	10	230	4,6	1,06	10	79	0,12	650x500x400	30
48	20	230	9,1	2,09	16	80	0,23	650x500x400	40
48	30	230	13,2	3,04	16	80	0,35	1200x600x400	60
48	40	230	16,0	3,68	20	80	0,46	1200x600x400	75
48	50	400	6,5	4,5	10	81	0,55	1500x600x600	145
48	60	400	8,5	5,88	16	81	0,66	1500x600x600	190
48	80	400	10,5	7,27	16	82	0,83	1500x600x600	220
48	100	400	12,6	8,72	16	82	1,04	1500x600x600	270
48	125	400	15,7	10,86	20	82	1,30	1500x600x600	290
48	160	400	20,0	13,84	25	83	1,57	1500x600x600	340
48	200	400	25	17,78	32	83	1,96	1800x600x600	400
48	300	400	38,0	26,3	50	84	2,76	1800x600x600	500
48	400	400	50,4	34,88	63	84	3,69	1800x900x600	600
60	10	230	3,7	0,85	10	79	0,15	650x500x400	30
60	20	230	7,3	1,68	16	80	0,29	650x500x400	40
60	30	230	10,6	2,44	16	80	0,43	1200x600x400	60
60	40	230	12,8	2,94	16	80	0,58	1200x600x400	75
60	50	400	7,5	5,19	16	81	0,68	1550x600x600	150
60	60	400	8,0	5,54	16	81	0,82	1550x600x600	220
60	80	400	12,5	8,65	16	82	1,04	1550x600x600	250
60	100	400	15,7	10,86	20	82	1,30	1550x600x600	280
60	125	400	19,5	13,49	25	82	1,62	1550x600x600	300
60	160	400	24,7	17,09	32	83	1,96	1550x600x600	350
60	200	400	31,4	21,73	50	83	2,45	1800x600x600	420
60	300	400	47,0	32,52	63	84	3,46	1800x600x600	520
60	400	400	62,0	42,90	80	84	4,61	1800x900x600	620
108	5	230	4,0	0,92	10	86	0,09	650x500x400	30
108	10	230	8,0	1,84	10	86	0,18	650x500x400	40
108	16	230	13,2	3,04	16	87	0,27	1200x600x400	60
108	25	400	6,5	4,5	10	87	0,42	1200x600x400	75
108	30	400	7,5	5,19	16	87	0,51	1200x600x400	95
108	40	400	10,0	6,92	16	88	0,62	1500x600x600	180
108	50	400	12,9	8,93	16	88	0,78	1500x600x600	220
108	60	400	15,7	10,86	20	88	0,93	1500x600x600	260
108	80	400	20,0	13,84	25	89	1,14	1500x600x600	330
108	100	400	24,7	17,09	32	89	1,43	1800x600x600	400
108	125	400	31,4	21,73	50	89	1,78	1800x600x600	450
108	160	400	40,0	27,68	50	90	2,07	1800x600x600	500
108	200	400	50,0	34,60	63	90	2,59	1800x900x600	520
108	300	400	75,0	57,90	80	90	3,89	1800x900x600	850
108	400	400	100,0	69,2	100	91	4,67	2200x800x800	1100
216	5	230	8,0	1,84	16	89	0,15	650x500x400	40
216	10	400	5,0	3,46	10	90	0,26	1200x600x400	60
216	16	400	7,8	5,4,0	16	90	0,41	1200x600x400	80
216	20	400	9,8	6,78	16	90	0,52	1200x600x400	120
216	25	400	12,0	8,3	16	91	0,58	1500x600x600	220
216	30	400	15,2	1,052	20	91	0,7	1500x600x600	260
216	40	400	20,0	13,84	25	91	0,93	1500x600x600	330
216	50	400	25,2	17,44	32	92	1,04	1500x600x600	400
216	60	400	30,5	21,11	50	92	1,24	1800x600x600	450
216	80	400	40,5	28,03	50	92	1,66	1800x600x600	500
216	100	400	50,0	34,6	63	93	1,81	1800x900x600	620
216	125	400	63,0	43,6	80	93	2,27	1800x900x600	720
216	160	400	81,0	56,05	100	94	2,49	2200x800x800	800
216	200	400	100,0	69,2	160	94	3,11	2200x1000x800	1050
216	300	400	152,0	105,18	200	95	3,89	2200x1200x800	1300
216	400	400	203,0	140,48	250	95	5,18	2200x1600x800	1600